

Nacka kommun
Dnr: KFKS 2023-00212
oversiktsplan@nacka.se

Yttrande över granskningsförslag av översiktsplan för Nacka kommun

Bakgrundsinformation

Nacka kommun har sänt förslag till översiktsplan till Länsstyrelsen för yttrande i samband med granskning enligt 3 kap. 12 § plan- och bygglagen (2010:900), PBL. I detta skede ska Länsstyrelsen enligt 3 kap. 16 § andra stycket PBL enbart framföra synpunkter på förslaget till översiktsplanen som handlar om ingripandegrunderna i 11 kap. 10 PBL.

Under beredningen av granskningsyttrandet har Länsstyrelsen inhämtat synpunkter från Energimyndigheten, Luftfartsverket, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, Sjöfartsverket samt Trafikverket.

Granskningsyttrandet ska enligt 3 kap. 20 § PBL redovisas tillsammans med översiktsplanen. Om länsstyrelsen inte godtagit planen i viss del ska det anmärkas i den antagna planen.

Riksintresse enligt 3 – 4 kap. miljöbalken

Kulturmiljö, 3 kap 6 § MB

Riksintresse för kulturmiljövården 3 kap. 6 § MB

Översiktsplanen anger att det inte får tillkomma bebyggelse som påtagligt skadar riksintressena Erstavik [AB 52], Norra Boo – Vaxholm – Oxdjupet – Lindalssundet [AB 51, 58] (delen i Nacka och Boo), Saltsjöbaden [122] samt Storängen [AB 54].

Inom och i nära anslutning till dessa områden har kommunen dock pekat ut en utveckling av bebyggelsen. Det framgår inte i översiktsplanen hur detta kan påverka respektive riksintresse eller hur kommunen ska förebygga påtaglig skada. Därför kan inte länsstyrelsen bedöma lämpligheten av ett genomförande av

översiktsplanen med hänsyn till aktuella riksintressen för kulturmiljön.

Länsstyrelsen vill särskilt lyfta riksintresset för Stockholms inlopp med farled (Norra Boo – Vaxholm – Oxdjupet – Lindalssundet [AB 51,58]) där översiktsplanen föreslår blandad, tät och hög bebyggelse särskilt kring kollektivtrafik- och servicepunkter i syfte att uppnå en varierad stadssilhuett och markera strategiskt viktiga platser.

Länsstyrelsen vill framföra att kommunen i samband med tidigare program- och planarbetet inom Västra Sickla har tagit fram omfattande kulturmiljöanalyser med fokus på utpekade riksintressen tillsammans med känslighetsanalyser och råd för hur riksintressets uttryck bör hanteras. För att underlätta den fortsatta planeringen anser Länsstyrelsen att det är av stor vikt att kommunen utgår från de slutsatser som kommit fram av detta analysarbete i efterföljande detaljplanering för Västra Sicklaön.

Länsstyrelsen vill också uppmärksamma kommunen på att Riksantikvarieämbetets riksintressebeskrivningar med *Motivering och Uttryck för riksintresset* inte ger någon vägledning till hur områdena ska bevaras och utvecklas utan endast beskriver motiv till riksintresseanspråket och hur uttrycket ser ut. Länsstyrelsen har tagit fram ett fördjupat kunskapsunderlag för riksintressen för kulturmiljövården i länet. Underlaget syftar till att underlätta hantering av exempelvis förändrad markanvändning inom och i anslutning till riksintressena. I kommande detaljplanering rekommenderar Länsstyrelsen att kommunen använder sig av detta kunskapsunderlag, som finns på länsstyrelsens hemsida - [Riksintressen för kulturmiljövården](#)

Riksintresse för totalförsvarets anläggningar (den civila delen), 3 kap 9 § MB

Transmissionsnätet

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) har i slutet av oktober 2024 beslutat att mark- och vattenområden som används för samtliga befintliga ledningar och stationer i transmissionsnätet för el är av riksintresse för totalförsvarets anläggningar, den civila delen, enligt 3 kap. 9 § miljöbalken. I Nacka kommun går en luftledning genom Nackareservatet från Skarpnäck till Fisksätra som är berörd av detta beslut och kommunen behöver därför redovisa denna i översiktsplanen. De delar av riksintresset som är sekretessbelagda ska inte redovisas öppet i kartmaterial.

MSB påpekar i sitt yttrande (bilagt) att riksintresseanspråket kan komma att aktualitetsprövas med anledning av att Svenska Kraftnät avser att överlåta koncessionen för luftledning till en annan ägare. Fram till dess att riksintresseanspråket har aktualitetsprövats anser Länsstyrelsen att kommunen kan behöva bedöma om den utpekade bebyggelseutvecklingen påtagligt kan försvåra tillkomsten eller utnyttjandet av riksintresset. Länsstyrelsen anser att kommunen särskilt kan behöva visa att verksamhetsområde V06 inte påtagligt försvårar tillkomsten eller utnyttjandet av riksintresseanspråket.

Bergs oljehamn

Området för Bergs oljehamn, område Mb6 i översiktsplanen, föreslås få en ändrad användning. Inriktningen som föreslås är mångfunktionell bebyggelse i form av tät stadsstruktur.

MSB anför att Bergs oljehamn potentiellt kan vara av riksintresse för totalförsvarets anläggningar, den civila delen. MSB utreder för närvarande frågan. MSB framför i sitt yttrande att områdena Mb5 och Mb6 för mångfunktionell bebyggelse i översiktsplanen eventuellt kan vara olämpliga med hänsyn till ett eventuellt riksintresse. Om beslut om riksintresse för Bergs oljehamn fattas ankommer det på Länsstyrelsen att i framtida planering bevaka att riksintresset tillgodoses.

Hälsa och säkerhet, risken för olyckor, översvämning eller erosion (klimatrelaterade risker)

Buller

Länsstyrelsen noterar att bullerpåverkan tas upp under rubriken Miljökvalitetsnormer för omgivningsbuller. MKN buller är en av de lagstiftningar som ska tillämpas avseende buller, men är till skillnad från till exempel förordning (2015:216) om trafikbuller vid bostadsbyggnader (Trafikbullerförordningen) en målsättningsnorm. Kommunen hänvisar i sina förhållningssätt om buller till att kommunens bullerkartläggning och åtgärdsprogram ska användas. Syftet med översiktsplanering är bland annat att peka ut områden som är lämpliga för bebyggelse. Lämpligheten med hänsyn till buller när det gäller planläggning bedöms utifrån trafikbullerförordningen. Detta behöver framgå i översiktsplanen.

Risk för olyckor

Riskobjekt/ farliga verksamheter

Översiktsplanen redovisar att det inom kommunen finns miljöfarliga anläggningar som är definierade som B och C-anläggningar, men att kommunen saknar A-anläggningar. Även om kommunen presenterar principer kring dessa verksamheter saknar översiktsplanen sammanställning om vilka anläggningarna är och de är heller inte preciserade i något kart- eller illustrationsmaterial.

Länsstyrelsen vill särskilt påpeka att två av dessa anläggningar, Bergs oljehamn samt Koviks bergtäkt, även omfattas av lag (1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor (Sevesolagen). Dessa verksamheter kräver särskild hänsyn i detaljplaneringen (4 kap 2 § punkt 4b och 5 PBL). För att översiktsplanen ska kunna ge den vägledning som avses i 3 kap. 4 § PBL om lämplig markanvändning behöver verksamheter som omfattas av Sevesolagen tydliggöras i översiktsplanen.

Bergs oljehamn föreslås utgå i översiktsplanen och ersättas med bland annat bostäder i område Mb6 och närliggande Mb5. Då MSB bedömer att Bergs oljehamn potentiellt kan vara av riksintresse för totalförsvarets civila del (3 kap 9 § MB) kan det innebära att verksamheten kommer finnas kvar under en överskådlig tid. Länsstyrelsen anser därför att kommunen behöver förhålla sig till detta när det gäller bland annat riskavstånd till Bergs oljehamn och ett ställningstagande till om bostäder kan anses vara lämpliga i närheten av verksamheten. Eftersom översiktsplanen saknar ställningstaganden kan inte heller Länsstyrelsen bedöma om de utpekade bebyggelseområdena är lämpliga. Det gäller främst områdena utpekade som Mb5 och Mb6 kring Bergs oljehamn.

Länsstyrelsen rekommenderar att kommunen tar del av [Boverkets vägledning om Seveso i planläggning på PBL Kunskapsbanken](#) som ger stöd i hur Sevesoverksamheter kan beaktas, i efterföljande detaljplanering.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av vikarierande länsöverdirektör [REDACTED] med planhandläggare [REDACTED] som föredragande. I den slutliga handläggningen har också tillförordnad chefsjurist [REDACTED], avdelningschef [REDACTED], avdelningschef [REDACTED], ställföreträdande avdelningschef [REDACTED] och avdelningschef [REDACTED] medverkat.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför
namnunderskrift

Bilagor

1. Energimyndigheten
2. Luftfartsverket
3. Myndigheten för samhällsskydd och beredskap
4. Trafikverket
5. Sjöfartsverket